

ZMLUVA O DIELO
č. ŠOPSR/156/2015

uzavretá v zmysle ust. § 536 a nasl. Zákona číslo 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka
v znení neskorších predpisov

Čl. I
Zmluvné strany

1.1 Objednávateľ: Štátna ochrana prírody SR
Tajovského 28/B,
974 01 Banská Bystrica 1
IČO : 17058520
DIČ : 2021526188
IČ DPH : SK2021526188
Bankové spojenie : Štátna pokladnica
Číslo účtu : 7000390899/8180
Zastúpený: Ing. Milan Boroš, generálny riaditeľ ŠOP SR

Objednávateľ poveruje výkonom a činnosťami spojenými s uplatňovaním práv a s plnením povinností, ktoré pre neho vyplývajú z tejto zmluvy o dielo (ďalej „zmluva“), okrem uzatvárania dodatkov zmluvy, osoby oprávnené rokovať vo veciach predmetu zákazky:

- RNDr. Dušan Karaska, riaditeľ Správy CHKO Horná Orava, Bernolákova 408, 029 01 Námestovo

ďalej ako „**objednávateľ**“ na strane jednej

a

1.2 Zhotoviteľ:
Obchodné meno: **EuroForest, s.r.o.**
Sídlo: Topoľová 26, Zvolen 960 01
Zapísaný : v Obchodnom registri Okresného súdu Banská Bystrica
Odd. Sro, vložka č. 9354/S
IČO : 36627453
DIČ : 2021845969
IČ DPH : SK2021845969
Bankové spojenie: UniCreditBank pobočka Zvolen
Číslo účtu: 1147676018/1111
Zastúpený: Ing. Ján Mozoľa, konateľ spoločnosti EuroForest, s.r.o.

Zhotoviteľ poveruje výkonom a činnosťami spojenými s uplatňovaním práv a s plnením povinností, ktoré pre neho vyplývajú z tejto zmluvy, osoby oprávnené rokovať vo veciach predmetu zmluvy:

ďalej ako „**zhotoviteľ**“ na strane druhej

Uzavreli po vzájomnej dohode túto zmluvu o dielo v súlade s ustanovením § 536 a nasl. Zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej „zmluva“)

Zmluvné strany vedomé si svojich záväzkov v tejto zmluve obsiahnutých a s úmyslom byť touto zmluvou viazané, dohodli sa na nasledujúcom znení zmluvy:

Čl. II
Úvodné ustanovenia

2.1 Táto zmluva rešpektuje podmienky Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku medzi MŽP SR a ŠOP SR, č. 003/5.1MP/2013 pre projekt „Vypracovanie programov starostlivosti o vybrané vtáčie územia – 2. etapa“ zo dňa 05. 08. 2013, kód projektu 24150120044.

- 2.2 Podkladom pre uzavretie tejto zmluvy je úspešná cenová ponuka predložená na základe vyhlásenej verejnej súťaže.
- 2.3 Dielo je kofinancované z nenávratného finančného príspevku (NFP) zo štrukturálnych fondov EÚ v rámci Výzvy operačného programu Životné prostredie, Prioritná os 5: Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny, kód výzvy: OPŽP- PO5- 12-1

Čl. III

Predmet zmluvy

- 3.1 Zmluvné strany sa dohodli, že zhotoviteľ sa na základe požiadaviek objednávateľa zaväzuje zhotoviť a dodať pre objednávateľa dielo, ktorým je:
- a) vypracovanie programov starostlivosti pre 34 chránených vtáčích území Slovenska, ktorých špecifikácia je uvedená v prílohe č. 1 tejto zmluvy a podrobná špecifikácia obsahu programu starostlivosti je v prílohe č. 2 Mapové a ostatné podklady o jednotlivých CHVÚ sú uvedené na internetovej stránke: <http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&lang=sk&sec=1>. Pri vypracovávaní programov je potrebné vychádzať najmä z nasledovných právnych predpisov:
- zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení (najmä §§ 17, 26, 54)
 - § 21 a príloha č. 18 vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z. z. v platnom znení
 - jednotlivé vyhlášky MŽP SR o vyhlásení chránených vtáčích území (sú uvedené prílohe č. 1) v platných zneniach,
- Jednotlivé programy starostlivosti o chránené vtáčie územie predstavujú zároveň časti predmetu diela.
- b) Minimálne 1 rokovanie s významnými vlastníkmi (užívateľmi rozhodujúcej časti pôdneho fondu v danom chránenom vtáčom území, so samosprávou a štátnou správou) za účelom pripomienkovania PS s následným zapracovaním pripomienok do programu starostlivosti;
- c) Forma dodania zákazky: 1 krát v elektronickej podobe (na CD alebo DVD) a 10 x viazaný kompletný dokument včítane záznamov z prerokovania programov starostlivosti s dotknutými subjektmi pre každý program starostlivosti o jednotlivé chránené vtáčie územie osobitne.

Čl. IV

Čas a miesto plnenia

- 4.1 Zhotoviteľ sa zaväzuje odovzdať dielo uvedené v článku III. tejto zmluvy najneskôr do 12 mesiacov od nadobudnutia účinnosti tejto zmluvy resp. do trvania projektu uvedeného v čl. II bod. 1. tejto zmluvy. Dielo môže byť odovzdané aj po častiach aj skôr. Časti predstavujú jednotlivé programy starostlivosti o chránené vtáčie územie.
- 4.2 Zhotoviteľ je povinný dodať dielo uvedené v čl. III tejto zmluvy do miesta dodania, ktorým je sídlo objednávateľa uvedené v záhlaví tejto zmluvy.
- 4.3 Lehotu na odovzdanie riadne vykonaného diela nie je možné predĺžiť ani vzájomnou dohodou zmluvných strán a to ani v prípade, ak vykonávanie diela bude prerušené z objektívnych príčin (napr. vyššia moc), nakoľko ukončenie diela v lehote uvedenej v ods. 4.1 tohto článku je pre objednávateľa podstatná okolnosť uzavretia tejto zmluvy.

Čl. V

Cena za dielo a platobné podmienky

- 5.1 Cena v zmysle tejto zmluvy je stanovená dohodou zmluvných strán v súlade s cenovou ponukou zhotoviteľa (cenová ponuka tvorí ako príloha neoddeliteľnú súčasť tejto zmluvy) podľa ust. § 3 zákona č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov a Vyhláškou MF SR č. 87/1996 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon o cenách, v znení neskorších predpisov ako cena pevná, a to vo výške:
Cena bez DPH:	578 700,00 euro
DPH 20 %:	115 740,00 euro
Cena spolu s DPH:	694 440,00 euro
- Slovom: šesťstodeväťdesiatštyritisícštyristoštyridsať euro s DPH
- 5.2 Cena za dielo uvedená v predchádzajúcom odseku tohto článku je konečná a záväzná a zahŕňa všetky náklady zhotoviteľa na riadne vykonanie diela dohodnutého v článku III. tejto zmluvy.
- 5.3 Objávateľ na zhotovenie diela neposkytne preddavok. Výška fakturovanej sumy za časť diela sa vypočíta ako pomerná časť celkovej ceny diela na základe percentuálneho vyjadrenia výmery daného

- chráneného vtáčieho územia k celkovej výmere všetkých chránených vtáčích území, ktoré sú predmetom zmluvy.
- 5.4 Zmluvné strany sa vzájomne dohodli, že cenu za zhotovenie diela objednávateľ zhotoviteľovi uhradí na základe faktúry, ktorú zhotoviteľ vystaví po vykonaní diela a podpísaní preberacieho protokolu o odovzdaní diela.
- 5.5 Za riadne a včas zhotovené dielo, resp. jeho časť vystaví zhotoviteľ objednávateľovi faktúru v troch vyhotoveniach s lehotou splatnosti 60 dní odo dňa jej doručenia objednávateľovi. Zmluvné strany týmto výslovne vyhlasujú, že 60. dňová lehota splatnosti faktúr vystavených zhotoviteľom objednávateľovi v žiadnom prípade nie je v hrubom nepomere k právam a povinnostiam vyplývajúcim z tejto zmluvy pre zhotoviteľa a takéto dojednanie odôvodňuje povaha predmetu plnenia v zmysle tejto zmluvy.
- 5.6 Zhotoviteľ je povinný vystaviť faktúru do 3 pracovných dní odo dňa podpísania protokolu o odovzdaní diela obidvomi zmluvnými stranami. Objednávateľ je povinný uhradiť faktúru bankovým prevodom na účet zhotoviteľa uvedený v záhlaví tejto zmluvy.
- 5.7 Faktúra musí obsahovať tieto náležitosti:
- označenie zmluvných strán, obchodné meno, adresu, sídlo, IČO, DIČ,
 - číslo faktúry,
 - deň vystavenia a deň splatnosti faktúry,
 - u faktúr s uplatnením DPH hodnotu DPH v % a v EUR,
 - fakturovanú sumu v EUR,
 - označenie osoby, ktorá faktúru vystavila,
 - pečiatku a podpis zodpovedného zástupcu predávajúceho,
 - prílohy uvedené spôsobom, aký predpisuje táto zmluva,
 - označenie peňažného ústavu a číslo účtu na ktorý sa má platiť, konštantný a variabilný symbol,
 - názov diela, resp. jeho časti.
- 5.8 V prípade, že faktúra nebude obsahovať náležitosti uvedené v tejto zmluve, je objednávateľ oprávnený vrátiť ju zhotoviteľovi na doplnenie, v takomto prípade sa zastaví plynutie lehoty splatnosti a nová lehota splatnosti začne plynúť dorúčením opravenej faktúry objednávateľovi.
- 5.9 Zhotoviteľ sa zaväzuje strpieť výkon kontroly, auditu, overovania súvisiaceho s poskytovanou službou kedykoľvek počas platnosti a účinnosti zmlúv o poskytnutí nenávratného finančného príspevku medzi objednávateľom a Ministerstvom životného prostredia SR (zmluvy uvedené v preambule tejto zmluvy o dielo), a to oprávnenými osobami v zmysle čl. 13 Prílohy č. 1 Všeobecných zmluvných podmienok ku Zmluvám o poskytnutí NFP a poskytnúť im všetku potrebnú súčinnosť. Oprávnenými osobami na výkon kontroly, auditu, overovania na mieste sú: poskytovateľ NFP a ním poverené osoby, najvyšší kontrolný úrad SR, príslušná Správa finančnej kontroly, Certifikačný orgán a ním poverené osoby, orgán auditu, jeho spolupracujúce orgány a ním poverené osoby, splnomocnení zástupcovia Európskej Komisie a Európskeho dvora audítorov, osoby prizvané orgánmi vyššie uvedenými v súlade s príslušnými právnymi predpismi SR a ES, útvar následnej finančnej kontroly a ním poverené osoby.
- 5.10 Zhotoviteľ sa zaväzuje v písomnom a digitálnom výstupe uviesť odkaz na Európsku úniu a znak Európskej únie, odkaz na ERDF – Európsky fond regionálneho rozvoja, vrátane znaku Operačného programu životného prostredia podľa manuálu pre publicitu (www.opzp.sk).

Čl. VI

Práva a povinnosti zmluvných strán

- 6.1 Zhotoviteľ je povinný :
- a) v priebehu zhotovovania diela poskytnúť objednávateľovi na požiadanie informácie o stave jeho rozpracovanosti a kedykoľvek mu umožniť vykonanie kontroly zhotovovania diela,
 - b) zabezpečiť realizáciu diela podľa článku III. tejto zmluvy s náležitou odbornou starostlivosťou,
 - c) v otázkach rozsahu a štruktúry diela riadiť sa pokynmi objednávateľa a akceptovať odôvodnené pripomienky a námietky objednávateľa,
 - d) bezplatne a bez zbytočného odkladu odstrániť chyby a nedostatky diela zistené v čase zhotovovania diela, ako aj po jeho odovzdaní objednávateľovi, najneskôr však do 30 dní odo dňa doručenia takéhoto oznámenia objednávateľa zhotoviteľovi.
- 6.2 Objednávateľ je povinný:
- a) zabezpečiť zhotoviteľovi potrebnú súčinnosť pri vypracovaní diela, odborných otázkach a mapových podkladoch, s dostatočným predstihom mu poskytovať úplné, pravdivé a včasné informácie potrebné pre riadne plnenie záväzkov,
 - b) zaplatiť zhotoviteľovi cenu diela vo výške dohodnutej v článku V. tejto zmluvy a v lehote splatnosti uvedenej na faktúre doručenej objednávateľovi.

Čl. VII

Vykonanie a odovzdanie diel

- 7.1 Zhotoviteľ zhotoví a dodá dielo uvedené v článku III. tejto zmluvy, vo svojom mene, na svoju zodpovednosť, v dohodnutej lehote.
- 7.2 Zhotoviteľ písomne oznámi objednávateľovi najmenej 5 dní vopred, kedy bude dielo pripravené na odovzdanie.
- 7.3 Dielo je vykonané riadne a včas, ak zhotoviteľ splnil súčasne nasledovné podmienky:
- a) dielo je vykonané v súlade s touto zmluvou,
 - b) zhotoviteľ pri vykonaní diela dodržal všetky podmienky na zhotovenie diela špecifikované v článku III. tejto zmluvy,
 - c) dielo bolo vykonané včas – v dohodnutej lehote v súlade s článkom IV. tejto zmluvy,
 - d) dielo nemá zjavné vady a nedorobky, ktoré by sami osebe alebo vo vzájomnom spojení bránili užívaniu diela, a ktoré nebudú brániť v odovzdaní a prevzatí diela.
- 7.4 Po riadnom ukončení diela je zhotoviteľ povinný vypracovať preberací protokol na celé dielo a predložiť ho objednávateľovi na podpis.
- 7.5 V preberacom protokole zmluvné strany uvedú všetky vady, ktoré má dielo v čase jeho odovzdania objednávateľovi. Ak má dielo vady, v preberacom protokole zmluvné strany dohodnú lehotu na odstránenie týchto vád, ktoré je zhotoviteľ povinný odstrániť v takto dohodnutej lehote a preberanie diela sa preruší do času odstránenia zistených vád. Po odstránení akýchkoľvek zistených vád, ktoré by bránili riadnemu užívaniu diela, zmluvné strany podpíšu a ukončia preberací protokol, ktorým dôjde k odovzdaniu diela.
- 7.6 Preberací protokol obsahuje najmä nasledovné údaje:
- a) základné údaje o diele;
 - b) zhodnotenie akosti diela;
 - c) súpis zistených vád a nedorobkov (ak objednávateľ preberá dielo s drobnými vadami a nedorobkami, ktoré samy o sebe ani v spojení s inými nebránia užívaniu diela);
 - d) lehoty na odstránenie vád a nedorobkov;
 - e) zoznam odovzdávaných dokladov;
 - f) prehlásenie zmluvných strán o tom, že zhotoviteľ dielo odovzdáva a objednávateľ dielo preberá;
 - g) podpisy oprávnených zástupcov zmluvných strán;
 - h) konštatovanie, že dňom odovzdania a prevzatia diela začína plynúť záručná doba a dĺžku jej trvania.
- 7.7 Objednávateľ sa zaväzuje prevziať riadne zhotovené dielo uvedené v článku III. tejto zmluvy aj skôr ako v termíne dohodnutom v článku IV. tejto zmluvy, ak zhotoviteľ vykoná dielo skôr a písomne vyzve objednávateľa na jeho prevzatie spôsobom dohodnutým v tejto zmluve. Lehota na prevzatie diela určená v písomnej výzve zhotoviteľa pre objednávateľa nemôže byť kratšia ako 5 dní. Deň prevzatia diela určený vo výzve pritom musí byť pracovným dňom, ak sa zmluvné strany písomne nedohodnú inak.
- 7.8 Dielo uvedené v článku III. tejto zmluvy sa považuje za riadne a včas vykonané a dodané objednávateľovi podpísaním preberacieho protokolu objednávateľom, v ktorom nebudú uvedené žiadne vady diela a nedorobky.
- Objednávateľ menuje odborného garanta RNDr. Dušana Karasku, ktorý je zodpovednou osobou za prevzatie riadne vykonaného diela.
- 7.9 Nebezpečenstvo škody na diele prechádza na objednávateľa jeho odovzdaním objednávateľovi, t.j. po podpísaní preberacieho protokolu na dielo objednávateľom bez výhrad.

Článok VIII

Vlastnícke právo k dielu

- 8.1 Vlastnícke právo k dielu špecifikovanému v článku III tejto zmluvy patrí až do jeho zhotovenia a dodania zhotoviteľovi. Dodaním riadne zhotoveného diela podľa tejto zmluvy prechádza vlastnícke právo k dielu na objednávateľa.

- 8.2 Zmluvné strany sa dohodli, že v zmysle zákona č. 618/2003 o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom v znení neskorších právnych predpisov, všetky autorské práva ostávajú zachované objednávateľovi ako autorovi diela.

Článok IX

Záručná doba a zodpovednosť za vady

- 9.1 Vadou diela sa rozumie odchýlka v kvalite, rozsahu a parametroch diela, stanovených v tejto zmluve, technických normách a právnych predpisoch, prípadne stanovených dodatkami k tejto zmluve.
- 9.2 Zhotoviteľ zodpovedá za to, že dielo je zhotovené podľa podmienok dohodnutých v tejto zmluve a v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a že po dobu trvania záručnej doby bude mať vlastnosti dojednané v tejto zmluve a bude spôsobilý na užívanie k účelu určenému v tejto zmluve. Za vady, ktoré sa prejavili po odovzdaní diela zodpovedá zhotoviteľ vtedy, ak boli spôsobené porušením jeho povinností. Zhotoviteľ zodpovedá aj za kvalitu prác svojich subdodávateľov.
- 9.3 Počas záručnej doby náklady na odstránenie reklamovanej vady hradí zhotoviteľ. V prípade poškodenia zavinením objednávateľa (napr. mechanické poškodenie), alebo v prípade neodborného zaobchádzania objednávateľom alebo treťou osobou neoprávnenou na takého zaobchádzanie znáša náklady na odstránenie väd objednávateľ.
- 9.4 Zhotoviteľ je povinný vady odstrániť bez zbytočného odkladu odo dňa doručenia písomného oznámenia objednávateľa o reklamacii vady na dielo, najneskôr však do 30 dní odo dňa doručenia takéhoto oznámenia objednávateľa zhotoviteľovi.
- 9.5 Ak zhotoviteľ neodstráni reklamovanú vadu v zmysle predchádzajúceho odseku tohto článku, je povinný vadné dielo nahradiť bezchybným.
- 9.6 Ak zhotoviteľ nezačne s odstránením vady diela v dohodnutom termíne, bezdôvodne preruší odstraňovanie vady, je objednávateľ oprávnený odstrániť vadu sám alebo prostredníctvom tretej osoby za cenu obvyklú v čase odstraňovania vady, a to na náklady zhotoviteľa. Takto vzniknuté náklady spojené s odstránením vady diela je zhotoviteľ povinný uhradiť objednávateľovi do 14 dní odo dňa doručenia faktúry. Objednávateľ môže svoj peňažný nárok voči zhotoviteľovi, ktorý mu vznikol z titulu odstránenia vady diela, a to vlastnými prostriedkami alebo prostredníctvom tretej osoby, započítať proti akejkoľvek časti ceny za dielo, pokiaľ ešte nebola uhradená zhotoviteľovi. Objednávateľ po odstránení vady diela písomne potvrdí zhotoviteľovi odstránenie vady diela. Pokiaľ bolo zistené, že zhotoviteľ nezodpovedá za vadu, môže objednávateľ požadovať od zhotoviteľa odstránenie vady, avšak v takomto prípade znáša všetky náklady s tým spojené.

Čl. X

Zmluvné pokuty

- 10.1 Zmluvné strany sa dohodli, že v prípade omeškania zhotoviteľa s dodaním diela v termíne dohodnutom v tejto zmluve je zhotoviteľ povinný zaplatiť objednávateľovi zmluvnú pokutu vo výške 0,05% denne z tej časti ceny diela, s ktorou je zhotoviteľ v omeškaní.
- 10.2 Zmluvné strany sa dohodli, že v prípade omeškania objednávateľa s úhradou faktúry za riadne a včas dodaný predmet zmluvy, si zhotoviteľ môže uplatniť zmluvnú pokutu vo výške 0,05% denne z ceny diela, s úhradou ktorej je objednávateľ v omeškaní, a to za každý aj začatý deň omeškania.
- 10.3. V prípade nedodržania lehoty na odstránenie reklamovaných väd dohodnutej v článku IX ods. 4 tejto zmluvy zhotoviteľom, je zhotoviteľ povinný zaplatiť objednávateľovi zmluvnú pokutu vo výške 0,05% z ceny časti diela uvedenej v článku V. tejto zmluvy, za každý aj začatý deň omeškania so splnením svojej povinnosti.

Čl. XI

Doručovanie

- 11.1 Všetky písomnosti týkajúce sa právnych vzťahov založených medzi účastníkmi touto zmluvou sa doručujú:

- a) poštou,
 - b) treťou osobou oprávnenou doručovať zásielky,
 - c) osobne.
- 11.2 Písomnosti týkajúce sa právnych vzťahov založených medzi účastníkmi touto zmluvou sa doručujú doporučené na adresu účastníka uvedenú v tejto zmluve. Každý účastník je povinný oznámiť druhému účastníkovi každú zmenu svojho sídla podľa zásad uvedených v tomto článku do troch dní odo dňa zmeny sídla.
- 11.3 Ak účastník neprevezme písomnosť na adrese uvedenej v tejto zmluve, považuje sa písomnosť po troch dňoch od jej vrátenia odosielateľovi za doručeníu a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie. Všetky právne účinky doručovaných písomností nastanú v tomto prípade dňom, ktorým sa písomnosť považuje za doručeníu.
- 11.4 Ak účastník neprevezme písomnosť na adrese uvedenej v tejto zmluve, je odosielateľ povinný opakovane doručiť písomnosť na adresu účastníka zapísanú v obchodnom registri alebo inom registri. Pri takomto doručení platí v celom rozsahu bod 3. tohto článku.

Čl. XII

Záverečné ustanovenia

- 12.1 Zmeny alebo doplnky tejto zmluvy je možné robiť len vo forme písomných a očíslovaných dodatkov k tejto zmluve podpísanými obidvomi zmluvnými stranami.
- 12.2 Zmluvné strany sa zaväzujú riešiť spory vyplývajúce z tejto zmluvy prednostne formou dohody prostredníctvom zástupcov svojich štatutárnych orgánov. V prípade, že spor sa nevyrieši dohodou, ktorákoľvek zo zmluvných strán je oprávnená podať návrh na vyriešenie sporu príslušnému súdu Slovenskej republiky.
- 12.3 Zmluvné strany sa dohodli, že záväzkové vzťahy založené touto dohodou, ako aj záväzkové vzťahy touto dohodou výslovne neupravené sa budú riadiť príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka Slovenskej republiky a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi Slovenskej republiky, bez použitia kolíznych noriem.
- 12.4 Táto zmluva je vyhotovená v šiestich vyhotoveniach, z ktorých štyri vyhotovenia obdrží objednávatel a dve vyhotovenia zhotoviteľ.
- 12.5 Účastníci zmluvy týmto vyhlasujú, že túto zmluvu si prečítali, jej obsahu porozumeli a zmluva zodpovedá ich skutočnej, slobodnej a vážnej vôli, uzatvárajú ju dobrovoľne a na znak súhlasu s jej obsahom ju podpisujú.
- 12.6 Zmluvné strany týmto berú na vedomie, že za podstatné porušenie zmluvy sa považuje nedodržanie termínu dodania predmetu zmluvy a nedodržanie dohodnutých termínov na odstránenie vady predmetu zmluvy.
- 12.8 Zmluvné strany budú musieť strpieť výkon kontroly/audit/overenia súvisiaceho s vykonaním predmetu zmluvy kedykoľvek počas platnosti a účinnosti tejto Zmluvy, a to oprávnenými osobami a poskytnúť im všetku potrebnú súčinnosť. Oprávnenými osobami na výkon kontroly / auditu sú najmä:
- a) Poskytovateľ finančných prostriedkov a ním poverené osoby,
 - b) Útvar následnej finančnej kontroly a nimi poverené osoby;
 - c) Najvyšší kontrolný úrad SR, príslušná Správa finančnej kontroly, Certifikačný orgán a nimi poverené osoby,
 - d) Orgán auditu, jeho spolupracujúce orgány a nimi poverené osoby,
 - e) Splnomocnení zástupcovia Európskej Komisie a Európskeho dvora audítorov,
 - f) Osoby prizvané orgánmi uvedenými v písm. a) až d) v súlade s príslušnými právnymi predpismi SR a EÚ.
- 12.9 Objednávatel požaduje, aby v prípade zmeny subdodávateľa počas plnenia zmluvy (ak relevantné) zhotoviteľ preukázal, že subdodávateľ, ktorý sa zmenil musí spĺňať podmienky podľa § 26 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní. Zhotoviteľ o zmene subdodávateľa je povinný informovať objednávatel'a najneskôr do piatich pracovných dní pred vykonaním tejto zmeny. Pri výbere subdodávateľa musí zhotoviteľ postupovať tak, aby vynaložené náklady na zabezpečenie plnenia na základe zmluvy o subdodávke boli primerané jeho kvalite a cene. Každá zmluva o subdodávke (ak relevantné) musí byť uzatvorená v písomnej forme a len s predchádzajúcim písomným súhlasom Objednávatel'a. Zhotoviteľ zodpovedá za plnenie zmluvy o subdodávke subdodávateľom tak, ako keby plnenie realizované na základe takejto zmluvy realizoval sám. Objednávatel zodpovedá za odbornú starostlivosť pri výbere subdodávateľa ako aj za výsledok činnosti/plnenia vykonanej/vykonaného na základe zmluvy o subdodávke.

12.10 Táto zmluva nadobúda platnosť dňom jej podpisu oboma zmluvnými stranami a účinnosť dňom nasledujúcim po dni zverejnenia v Centrálnom registri zmlúv (<http://www.crz.gov.sk/>), kde sú zmluvy zverejňované v súlade so zákonom č. 546/2010 ktorým sa dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov.

V Banskej Bystrici dňa 3.7.2015.....

v Banskej Bystrici dňa 3.7.2015.....

ŠTÁTNA OCHRANA PRÍRODY
Slovenskej republiky

974
IČO: 1

.....

.....

.....

 EuroForest
Topoľová 26
960 01 Zvolen
IČO: 36 627 453, IČ DPH: SK2021845969
Zapísaný v OR BB v odd. Sro. č. vložky: 9334/3

Prílohy:

- č. 1. Špecifikácia 34 chránených vtáčích území Slovenska
- č. 2. Podrobná špecifikácia obsahu programu starostlivosti

Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky Banská Bystrica				
Názov projektu: Vypracovanie programov starostlivosti o vybrané chránené vtáčie územia – 2. etapa				
Prehľad chránených vtáčích území, pre ktoré sa plánujú realizovať programy starostlivosti				
Kód územia	Názov chráneného vtáčieho územia	Výmera CHVÚ (v ha)	Vyhláška MŽP SR o vyhlásení	Účinnosť vyhlášky od
SKCHVU002	Bukovské vrchy	40 932,4200	25/2008 Z. z.	1.2.2008
SKCHVU003	Cerová vrchovina - Porimavie	30 187,7000	30/2008 Z. z.	1.2.2008
SKCHVU004	Dolné Pohronie	229,3200	27/2008 Z. z.	1.2.2008
SKCHVU005	Dolné Považie	31 195,5000	593/2006 Z. z.	15.11.2006
SKCHVU006	Dubnické štrkovisko	40,7700	435/2009 Z. z.	1.11.2009
SKCHVU008	Horná Orava	58 738,0000	173/2005 Z. z.	1.5.2005
SKCHVU009	Košická kotlina	17 354,3100	22/2008 Z. z.	1.2.2008
SKCHVU010	Kráľová	1 215,8200	21/2008 Z. z.	1.2.2008
SKCHVU011	Laborecká vrchovina	102 813,9100	438/2009 Z. z.	1.11.2009
SKCHVU013	Malá Fatra	66 228,0600	2/2011 Z. z.	15.1.2011
SKCHVU015	Medzibodrožie	33 753,7000	26/2008 Z. z.	1.2.2008
SKCHVU017	Muránska planina - Stolica	25 796,4600	439/2009 Z. z.	1.11.2009
SKCHVU018	Nízke Tatry	98 168,5200	189/2010 Z. z.	15.5.2010
SKCHVU019	Ostrovne lúky	8 297,7000	18/2008 Z. z.	1.2.2008
SKCHVU020	Parížske močiare	376,5800	23/2008 Z. z.	1.2.2008
SKCHVU021	Poiplie	8 062,9000	20/2008 Z. z.	1.2.2008
SKCHVU022	Poľana	32 188,3800	24/2008 Z. z.	1.2.2008
SKCHVU025	Slanské vrchy	60 247,4200	193/2010 Z. z.	15.5.2010
SKCHVU026	Sĺňava	509,2700	32/2008 Z. z.	1.2.2008
SKCHVU027	Slovenský kras	43 860,2400	192/2010 Z. z.	15.5.2010
SKCHVU028	Strážovské vrchy	58 673,0800	434/2009 Z. z.	1.11.2009
SKCHVU030	Tatry	54 611,2900	4/2011 Z. z.	15.1.2011
SKCHVU031	Tribeč	23 802,8000	17/2008 Z. z.	1.2.2008
SKCHVU033	Veľká Fatra	47 445,0100	194/2010 Z. z.	15.5.2010
SKCHVU034	Veľkoblahovské rybníky	91,3400	187/2010 Z. z.	15.5.2010
SKCHVU035	Vihorlatské vrchy	48 286,2639	195/2010 Z. z.	15.5.2010
SKCHVU036	Volovské vrchy	121 420,6500	196/2010 Z. z.	15.5.2010
SKCHVU037	Ondavská rovina	15 906,5600	19/2008 Z. z.	1.2.2008
SKCHVU038	Žitavský luh	155,4000	31/2008 Z. z.	1.2.2008
SKCHVU050	Chočské vrchy	16 817,5000	26/2011 Z. z.	15.2.2011
SKCHVU051	Levočské vrchy	45 597,6347	434/2012 Z. z.	1.1.2013
SKCHVU052	Čergov	35 849,7100	28/2011 Z. z.	15.2.2011
SKCHVU053	Slovenský raj	25 243,0000	3/2011 Z. z.	15.1.2011
SKCHVU054	Špačinsko-nižnianske polia	5 533,5300	27/2011 Z. z.	15.2.2011
Spolu	1159630,74860 ha		34	

Príloha č. 2 k zmluve č. ŠOPSR/156/2015

Názov projektu: Vypracovanie programov starostlivosti o vybrané chránené vtáčie územia - 2. etapa
Podrobná špecifikácia k vypracovaniu programov starostlivosti pre chránené vtáčie územia

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

1.1 Číslo podľa štátneho zoznamu alebo kód územia

Pre chránené vtáčie územie (ďalej len CHVÚ) patriace do súvislej európskej sústavy chránených území sa uvádza evidenčné číslo chráneného územia (ďalej len CHÚ) vyhláseného v zmysle § 17 a § 26 zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, podľa štátneho zoznamu osobitne chránených častí prírody (§ 51 zákona NR SR č. 543/2002 Z.z.).

Uvedie sa kód územia, napr. SKCHVU027 pre Slovenský kras.

1.2. Príslušnosť k európskej sústave chránených území a územiám medzinárodného významu

Uvedie sa Natura 2000

1.3. Kategória a názov územia

Pre územia patriace do súvislej európskej sústavy chránených území sa uvedie kategória a názov územia podľa § 28 Zákona NR SR č. 543/2002 Z.z.

k bodom 1.1 a 1.2 spoločne, napr: Kód územia: SKCHVU027

Príslušnosť k európskej sústave chránených území: Natura 2000

Kategória: Chránené vtáčie územie

Názov územia: Slovenský kras

1.4. Platný právny predpis o vyhlásení chráneného územia alebo medzinárodný doklad o zaradení lokality do sústavy území medzinárodného významu

Platným právnym predpisom o vyhlásení územia je vyhláška MŽP SR v platnom znení. Vždy je potrebné uviesť orgán, ktorý predpis vydal, miesto a dátum vydania, číslo predpisu.

1.5. Celková výmera chráneného územia a jeho ochranného pásma

Uvádza sa celková výmera územia a tiež výmera v členení podľa druhov pozemkov podľa údajov v štandardnom dátovom formulári (chmeľnice, lesná pôda, ostatné plochy, orná pôda, ovocné sady, TTP, vinice, vodné plochy, záhrady, zastavaná plocha). Výmery sa udávajú podľa údajov nie starších ako tri roky z územne príslušnej správy katastra nehnuteľností. Vždy je potrebné uviesť stav katastra (t.j. dátum, ku ktorému sa uvedené údaje vzťahujú). Ak sa územie nachádza na lesnom pôdnom fonde (LPF), potom je potrebné uviesť aj členenie LPF podľa LHP – podľa prílohy 7.2. Plochová tabuľka LPF podľa LHP.

1.6. Súčasný stav predmetu ochrany

1.6.1. Prírodné pomery

Základným podkladom pre spracovanie kapitol je Atlas krajiny SR (2002). Ak sú dostupné aj iné, najmä podrobnejšie, podklady, je nutné ich použiť a uviesť v texte citáciu zdroja. *Tieto časti sa spracujú čo najstručnejšie.*

- Geografická poloha a vymedzenie územia:

Uvedie sa lokalizácia územia, vzdialenosť od väčších sídiel a prístup na lokalitu (cesty, železnica). Je potrebné slovne vymedziť hranice územia a doložiť mapu (kópia základnej mapy v mierke 1:50 000, resp. vojenskej mapy 1:25 000). *Vymedzenie územia podľa vyhlášky o vyhlásení.*

- Klíma

Uvedie sa stručne celková charakteristika klímy regiónu, teplota (priemerné teploty v januári, júli, extrémne teploty), ročné zrážky, vlhkosť vzduchu, dĺžka obdobia so snehovou pokrývkou, bezmrazové obdobie, počet letných dní v roku, rýchlosť a prevládajúci smer vetra. Na charakteristiku lokálnej klímy je možné použiť údaje z najbližšej meteorologickej stanice (staníc) SHMÚ.

Táto podkapitola nie je povinná. Uvádza sa v prípade, ak sú známe alebo predpokladané vplyvy klímy na predmet ochrany.

- Geologické podmienky a formy reliéfu:

Popíšu sa základné údaje, ako typ podložia, nadložných vrstiev lokality v regionálnom kontexte. Postačí, ak sa využijú poznatky z geologických prieskumov – Geologická mapa Slovenska a vysvetlivky k nej. Ďalej sa stručne charakterizuje dymanika geologických a reliéfových procesov (prebiehajúca erózia/akumulácia, postglaciálne procesy a pod.). Opíšu sa dominantné formy reliéfu. Potrebné je použiť štandardnú terminológiu. Užitočné je, ak sa lokalizácia a typ dôležitých charakteristických prvkov lokality dokumentuje na mapách alebo fotografiách.

Táto podkapitola nie je povinná. Uvádza sa v prípade, ak má geológia a formy reliéfu súvis s cieľovými druhmi.

- Hydrologické pomery

Charakterizuje sa povrchová voda a odtok z územia a ak je to relevantné podzemná voda, jej stav a dynamika. K hydrologickým pomeroch je možné spracovať i mapové podklady. Pokiaľ je známa, uvedie sa aspoň plocha alebo stručná hydrologická charakteristika mikropovodia, do ktorého daná lokalita spadá. *Táto podkapitola nie je povinná. Uvádza sa v prípade, ak majú hydrobiologické pomery súvis s cieľovými druhmi, napr. pri vodných druhoch vtákov.*

- Pôdy

Charakterizujú sa hlavné typy a druhy pôd, pričom sa použije klasifikácia podľa Morfogenetického klasifikačného systému pôd Slovenska (VÚPOP, 2000). Podľa uváženia, je možné k charakteristike pôd spracovať aj mapy podľa existujúcich mapových diel a podkladov. *Táto podkapitola nie je povinná. Uvádza sa v prípade, ak majú pôdy súvis s cieľovými druhmi.*

- Flóra a fauna

Podrobnosť informácií je potrebné prispôbiť charakteru územia a predmetu jeho ochrany (európsky významným druhom vtákov a ich biotopom, ktoré sú predmetom ochrany). Uvedie sa charakteristika flóry a rastlinných spoločenstiev, ktoré majú vzťah k ochrane cieľových druhov.

- Vymedzenie a opis biotopov druhov

V tejto časti je potrebné zamerať sa na identifikáciu biotopov konkrétnych druhov vtákov európskeho významu, ktoré sú predmetom ochrany v území a uviesť túto skutočnosť slovným popisom.

1.6.2. Stručný popis predmetu ochrany

Stručne sa popíšu (rozšírenie, status) všetky výberové vtáčie druhy relevantné pre dané chránené vtáčie územie.

Príklad:

Dunajské luhy sú jedným z troch najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov orliak morský (*Haliaeetus albicilla*), beluša malá (*Egretta garzetta*), haja tmavá (*Milvus migrans*), bučačik močiarny (*Ixobrychus minutus*), čajka čiernohlavá (*Larus melanocephalus*), rybár riečny (*Sterna hirundo*), rybárik riečny (*Alcedo atthis*) a jedným z piatich pre hniezdenie druhov kačica chrapačka (*Anas querquedula*), kalužiak červenonohý (*Tringa totanus*), hrdzavka potápvavá (*Netta rufina*) a kačica chriplavka (*Anas strepera*). V území pravidelne zimuje alebo migruje viac ako 1% európskej ťahovej populácie druhov potápač malý (*Mergus albellus*), chochlačka vrkočatá (*Aythya fuligula*), chochlačka sivá (*Aythya ferina*) a hlaholka severská (*Bucephala clangula*). Územie pravidelne podporuje počas migrácie viac ako 20 000 a počas zimovania viac ako 70 000 jedincov viacerých vodných druhov vtákov. Ďalej v území pravidelne hniezdi viac ako 1% národnej populácie druhov ľabtuška poľná (*Anthus campestris*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*) a brehuľa hnedá (*Riparia riparia*).

1.6.3. Hodnotenie stavu predmetu ochrany, stanovenie priorít ochrany

Účelom tejto kapitoly je zhodnotiť všetky získané informácie, identifikovať významné a/alebo kľúčové črty územia a stanoviť priority manažmentu, na základe ktorých budú následne identifikované strategické ciele na dosiahnutie priaznivého stavu územia patriaceho do súvislej európskej sústavy chránených území a územia medzinárodného významu, jeho druhov a biotopov v zmysle § 5, ods. 1, 2, 3 zákona NR SR č. 543/2002 Z.z.

Pre lokality navrhnuté do sústavy Natura 2000, bolo vykonané hodnotenie podľa vybraných ekologických kritérií na európskej a národnej úrovni v rámci procesu výberu území sústavy Natura 2000. Výstupy tohto hodnotenia môžu pomôcť v procese hodnotenia pre potreby programu starostlivosti. Údaje o hodnote lokality, biotopov a taxónov sú pre každú lokalitu sústavy Natura 2000 spracované v podobe Štandardného dátového formulára (Standard Data Form).

Stav druhov vtákov a ich biotopov na ochranu ktorých sa vyhlasuje CHVÚ

Stav druhov vtákov a ich biotopov („priaznivý stav“) na úrovni daného CHVÚ tvorí základnú a najdôležitejšiu časť hodnotenia územia.

Súčasný stav druhu

Súčasný stav jednotlivých druhov v jednotlivých CHVÚ. Pri určovaní stavu jednotlivých druhov vtákov v CHVÚ vychádzame z bodov 2 a 3 definície priaznivého stavu pre jednotlivý druh.

Cieľový stav druhu

Na základe zisteného súčasného stavu druhu a priaznivého stavu druhu bude určený cieľový stav druhu a manažmentové opatrenia na dosiahnutie tohto stavu.

Osobitné záujmy

Toto kritérium predstavuje zohľadnenie osobitných záujmov človeka vo vzťahu k určitým druhom. Vnímanie dôležitosti rôznych skupín živočíchov je rozličné. Napr. dravým vtákom sa obvykle prikladá väčší dôraz ako kurovitým, hoci tie môžu byť v skutočnosti viac ohrozené nevhodným manažmentom územia. Na tomto mieste by sa mali definovať jestvujúce a možné konflikty záujmov pri ochrane jednotlivých biotopov a druhov. Taktiež estetické hodnoty územia môžu pozdvihnúť alebo znížiť hodnotu územia v očiach človeka, a to aj na úkor jeho ochrany.

Podrobné zhodnotenie stavu všetkých vtáčích druhov sústavy Natura 2000 relevantných pre dané chránené vtáčie územie. Využijú sa k tomu všetky dostupné údaje. Stav druhov vtákov a ich biotopov („priaznivý stav“) na úrovni daného CHVÚ tvorí základnú a najdôležitejšiu časť hodnotenia územia. Priority ochrany druhov sa stanovujú vzhľadom na to, či sa jedná o druh kritériový, alebo 1% v danom Chránenom vtáčom území, zohľadní sa stav ohrozenosti (aktuálny Červený zoznam vtákov Slovenska), prípadne ophrozenosť v širšom regióne (stredná Európa, Európa, globálne).

Stav jednotlivých európsky významných druhov vtákov bude dodaný. Je však možné ho v prípade potreby aktualizovať (spresniť, doplniť a pod.).

Príklad definície priaznivého stavu druhu:

Definovanie priaznivého stavu orla skalného (*Aquila chrysaetos*) v Chránenom vtáčom území Horná Orava

A. Rozšírenie, početnosť a charakteristika druhu:

Orol skalný v CHVÚ Horná Orava hniezdi v podhorských a v horských oblastiach spravidla od nadmorskej výšky 750 m n. m. Hniezdenie bolo v tomto území opakovane dokázané v Podbeskydskej vrchovine. Predpokladá sa aj v Oravských Beskydách a Oravskej Magure. Obýva zvyčajne väčšie lesné komplexy, v ktorých vyhľadáva málo antropicky vyrušované staršie lesné porasty (často jedľové) neďaleko lovísk, ktoré tvorí otvorená poľnohospodárska krajina, zastúpená rozľahlými pasienkami a extenzívne využívanými lúkami. Potravné teritórium jedného páru je veľké a v závislosti na dostupnosti potravy a charaktere krajiny dosahuje aj okolo 100 km². Hniezdo býva umiestnené na starších stromoch (smrek, jedľa) v starších obvykle viacetážových lesných porastoch. Početnosť orla skalného v CHVÚ sa pohybuje na úrovni 4 - 6 hniezdnych párov. Hniezdiská sú dlhodobovo stabilné. Orly však môžu nepravidelne hniezda meniť aj vyše 1 km od seba v závislosti na podmienkach na začiatku hniezdenia (napr. stav hniezdného porastu, vyrušovanie človekom a pod.). Okrem párov priamo hniezdiaich v tomto území tu zasahujú loviská ďalších 1 – 2 párov.

B. Definovanie stavu orla skalného (*Aquila chrysaetos*)

Kritériá hodnotenia		PRIAZNIVÝ STAV		NEPRIAZNIVÝ STAV
		A dobrý	B priemerný	C nepriaznivý
populácia	1.1. Veľkosť populácie	v CHVÚ hniezdi minimálne 6 párov	v CHVÚ hniezdi 3 - 5 párov	v CHVÚ hniezdia maximálne 2 páry
	1.2. Populačný trend	populácia za 5 rokov stúpla o viac ako 2 páry	populácia je za 5 rokov stabilná (± 1 pár)	populácia za 5 rokov poklesla o minimálne 2 páry
	1.3. Veľkosť areálu	územia nevhodné pre druh (urbanizované priestory) nezaberajú viac ako 5 % celkovej výmery CHVÚ	územia nevhodné pre druh (urbanizované priestory) nezaberajú viac ako 5 -10 % celkovej výmery CHVÚ	územia nevhodné pre druh (urbanizované priestory) zaberajú viac ako 10 % celkovej výmery CHVÚ
	1.4. Areálový trend	rozloha urbanizovaných plôch v CHVÚ za 5 rokov nestúpila o viac ako 10 % z ich rozlohy	rozloha urbanizovaných plôch v CHVÚ za 5 rokov stúpla o 15 - 20 % z ich rozlohy	rozloha urbanizovaných plôch v CHVÚ za 5 rokov nestúpila o viac ako 20 % z ich rozlohy
	1.5. Hniezdna úspešnosť	priemerná hniezdna úspešnosť za 5 rokov je $> 0,60$ mláďaťa/ hniezdny pár so započatým hniezdením	priemerná hniezdna úspešnosť za 5 rokov je 0,40 - 0,60 vyleteného mláďaťa/ hniezdny pár so započatým hniezdením	priemerná hniezdna úspešnosť za 5 rokov je $< 0,40$ vyleteného mláďaťa/ hniezdny pár so započatým hniezdením
biotop	2.1. Hniezdny biotop	výmera lesných porastov nad 80 rokov je minimálne 20 % z celkovej výmery lesa v CHVÚ a ich rozmiestnenie je v území mozaikovité	výmera lesných porastov nad 80 rokov je 10 - 20 % z celkovej výmery lesa v CHVÚ a ich rozmiestnenie je v území nerovnomerné	výmera lesných porastov nad 80 rokov je pod 10 % z celkovej výmery lesa v CHVÚ a ich rozmiestnenie je v území sústredené na 1 – 2 lokality
	2.2. Potravný biotop	v poľnohospodárskej krajine zaberajú TTP vyše 90 % z celkovej výmery PPF v CHVÚ	v poľnohospodárskej krajine zaberajú TTP 50 - 90 % z celkovej výmery PPF v CHVÚ	v poľnohospodárskej krajine zaberajú TTP pod 50 % z celkovej výmery PPF v CHVÚ
	2.3. Biotopy dôležité počas zimovania	lovné teritórium v jesennom a zimnom období obsahuje minimálne 60 % nepooraných plôch z celkovej výmery ornej pôdy v CHVÚ	lovné teritórium v jesennom a zimnom období obsahuje 40 - 60 % nepooraných plôch z celkovej výmery ornej pôdy v CHVÚ	lovné teritórium jesennom a zimnom období obsahuje menej ako 40 % nepooraných plôch z celkovej výmery ornej pôdy v CHVÚ
ohrozenia	3.1. Nepriame ohrozenie druhu	minimálne 75 % všetkých stĺpov 22 kV vzdušného elektrického vedenia v CHVÚ je chránených proti úhynu vtákov	40 - 75 % všetkých stĺpov 22 kV vzdušného elektrického vedenia v CHVÚ je chránených proti úhynu vtákov	pod 40 % všetkých stĺpov 22 kV vzdušného elektrického vedenia v CHVÚ je chránených proti úhynu vtákov
	3.2. Priame ohrozenie druhu	za 5 rokov neboli zaznamenané žiadne prípady priameho prenasledovania človekom (vyberanie mláďat alebo vajec, odstrel, trávenie, odchyt do želez)	za 5 rokov boli zaznamenané do 2 prípady priameho prenasledovania človekom (vyberanie mláďat alebo vajec, odstrel, trávenie, odchyt do želez)	za 5 rokov bolo zaznamenaných viac ako 3 prípady priameho prenasledovania človekom (vyberanie mláďat alebo vajec, odstrel, trávenie, odchyt do želez)
	3.3. Ohrozenie hniezdných biotopov	za 5 rokov je výmera lesných porastov starších ako 80 rokov stabilná (± 5 % z ich celkovej výmery)	za 5 rokov došlo k poklesu výmery lesných porastov starších ako 80 rokov maximálne o 20 % z ich celkovej výmery	za 5 rokov došlo k poklesu výmery lesných porastov starších ako 80 rokov o vyše 20 % z ich celkovej výmery
	3.4. Ohrozenie potravných biotopov	výmera TTP za 5 rokov poklesla kvôli zarastaniu náletom drevín, zmenou na omú pôdu alebo zastavaním do 5 % z ich celkovej výmery	výmera TTP za 5 rokov poklesla kvôli zarastaniu náletom drevín, zmenou na omú pôdu alebo zastavaním o 5 – 10 % z ich celkovej výmery	výmera TTP za 5 rokov poklesla kvôli zarastaniu náletom drevín, zmenou na omú pôdu alebo zastavaním o vyše 10 % z ich celkovej výmery
	3.5. Ohrozenia migračného biotopu / biotopu počas zimovania	výmera TTP za 5 rokov poklesla kvôli zarastaniu náletom drevín, zmenou na omú pôdu alebo zastavaním do 5 % z ich celkovej výmery	výmera TTP za 5 rokov poklesla kvôli zarastaniu náletom drevín, zmenou na omú pôdu alebo zastavaním o 5 – 10 % z ich celkovej výmery	výmera TTP za 5 rokov poklesla kvôli zarastaniu náletom drevín, zmenou na omú pôdu alebo zastavaním o vyše 10 % z ich celkovej výmery

Hodnotiaca tabuľka:

Kritérium		Stav*	Váha (0-3)	Dosiahnutá hodnota (Stav x váha)
P	veľkosť populácie	3	3	9
	populačný trend	2	3	6
	veľkosť areálu	3	2	6
	areálový trend	3	2	6
	hniezdna úspešnosť	3	2	6
B	hniezdny biotop	2	3	6
	potravný biotop	3	3	6
	biotopy počas zimovania	2	1	2
O	nepriame ohrozenia druhu	1	1	1
	priame ohrozenia druhu	3	3	9
	hniezdny biotop	2	3	6
	potravný biotop	3	1	2
	biotopy počas migrácie a zimovania	3	1	3
Dosiahnutá hodnota spolu:				68
Maximálna možná hodnota (Σ váh $\times 3$):				84

*Bodová hodnota stavu: A = 3 body, B = 2 body, C = 1 bod

Celkové vyhodnotenie (percentuálny podiel dosiahnutej hodnoty z možnej hodnoty):

A	B	C
100–78 %	77–55 %	54–33 %
81 %		

Stav hniezdneho prostredia sa najmä pre zvýšenú ťažbu v starších lesoch a z dlhodobého hľadiska (30 - 40 rokov) mierne zhoršil. K zhoršeniu stavu lovisk došlo najmä kvôli urbanizácii a zarastaniu náletom. Napriek tomu je stav druhu v CHVÚ Horná Orava priaznivý, čo dokazuje aj narastajúci trend počtu párov za posledných približne 10 - 15 rokov.

1.6.4. Hodnotenie ďalších osobitných záujmov ochrany prírody a krajiny v území

Zhodnotia sa ďalšie záujmy ochrany prírody v dotknutom území (tak územná, ako aj druhová ochrana včítane regionálnych systémov ekologickej stability).

Uvedie sa percentuálny podiel rozlohy, na ktorú sa vzťahuje konkrétny stupeň ochrany. Priebeh hraníc jednotlivých stupňov ochrany je možné presnejšie vymedziť na mape.

1.7. Výsledky kompletného zisťovania stavu lesa

Charakterizujú sa lesohospodárske aktivity využívania lokality a jej okolia, ktoré majú vplyv na predmet ochrany. Uvedú sa kategórie lesa, výsledky mapovania a hodnotenia lesných biotopov. – Príloha 6.6, opisom sa môže charakterizovať napr. zastúpenie drevín, veková a priestorová štruktúra porastov, zdravotný stav porastov (poškodenie biotickými a abiotickými faktormi), používané hospodárske spôsoby, lesná dopravná sieť (stav a hustota) a pod. Reálny stav je znázornený na platnej lesníckej porastovej mape M 1: 10 000, ktorá bude slúžiť aj na vymedzenie lesných biotopov, alebo na organizačnej mape M 1:25 000. *Uvedie sa len v prípade, pokiaľ má vplyv na predmet ochrany resp lesný pôdny fond sa v danom chránenom vtáčom území nachádza.*

2. SOCIOEKONOMICKÉ POMERY (VYUŽÍVANIE ÚZEMIA A JEHO OKOLIA), POZITÍVNE A NEGATÍVNE FAKTORY

2.1. Historický kontext

Zhodnotí sa využívanie územia z dlhodobého hľadiska od najstarších čias do súčasnosti so zdôraznením foriem využitia ich intenzity a zmien. Význam tohto kritéria pri hodnotení územia spočíva v potrebe pochopenia vývoja územia, biotopov a druhov v minulosti a jeho zohľadnenia pri stanovovaní cieľov budúceho manažmentu. Je tu potrebné preto zohľadniť predovšetkým:

- Dostupnosť a kvalitu vedeckých dát a záznamov o využívaní územia v minulosti.
- Závažnosť akýchkoľvek takýchto záznamov pre manažment územia.

2.2. Stručný opis aktuálneho stavu

Táto časť programu starostlivosti môže byť rozdelená do menších celkov. V rámci nich je potrebné faktograficky uviesť aktivity človeka v lokalite. Uvádzajú sa aktivity na lokalite aj v jej okolí, ktoré pozitívne alebo negatívne ovplyvnili, ovplyvňujú, resp. môžu ovplyvniť samotnú lokalitu, alebo predmet ochrany. Uvádzajú sa len aktivity relevantné pre územie resp. pre cieľové druhy ochrany. Rozsah popisu závisí od významu pre tieto vtáče druhy.

• Poľnohospodárstvo

Do úvahy sa berie poľnohospodárske využívanie územia, ak má vplyv na predmet ochrany a ak môže ovplyvniť manažmentové opatrenia. Ak je to možné, je vhodné uviesť kvantitatívnu charakteristiku poľnohospodárskej výroby, napr. využívanie TTP, rekultivácie, počty hospodárskych zvierat, spôsob a miesto ich ustajnenia (kraviny, salaše), hlavné pestované plodiny, množstvo používaných hnojív, pesticídov na 1 ha, opísať stručne cyklus prác - frekvenciu vstupov na lokalitu a pod. Poľnohospodárske využívanie lokality a jej okolia je možné dokumentovať aj na mape.

Je vhodné (nie nevyhnutné) zobrazit jednotlivé spôsoby poľnohospodárskeho využívania územia podľa kategorizácie v tabuľke č. 1., ale stačí aj slovný opis.

Tab. 1: Využívanie poľnohospodárskej pôdy pre potreby jeho mapového zobrazenia

kultúra	spôsob využívania
orná pôda	intenzívna
	extenzívna
	nevyužívaná/opustená
lúky	intenzívne
	extenzívne
	nevyužívané/opustené
pasienky	intenzívne
	extenzívne
	opustené
chmeľnice	využívané
	opustené
vinice	intenzívne
	extenzívne
	opustené
záhrady	intenzívne
	polointenzívne
	extenzívne
	opustené
ovocné sady	intenzívne
	extenzívne
	opustené
ostatné plochy (cesty, poľné hnojiská...)	

• Lesné hospodárstvo

Charakterizujú sa lesohospodárske aktivity využívania lokality a jej okolia, ktoré majú vplyv na predmet ochrany. Ak je to potrebné, uvedie sa kategorizácia lesov (lesy hospodárske, ochranné a osobitného určenia) – Príloha 6.6b, opisom sa môže charakterizovať napr. zastúpenie drevín, veková a priestorová štruktúra porastov, zdravotný stav porastov (poškodenie biotickými a abiotickými faktormi),

používané hospodárske spôsoby, lesná dopravná sieť (stav a hustota) a pod. Reálny stav je znázornený na platnej lesníckej porastovej mape M 1: 10 000, ktorá bude slúžiť aj na vymedzenie lesných biotopov, alebo na organizačnej mape M 1:25 000. *Uvedie sa len v prípade, pokiaľ má vplyv na predmet ochrany*

- Rekreácia a šport

Uvedú sa všetky vplyvy rekreácie a športu na ochranu cieľových druhov.

Môžu sa lokalizovať areály cestovného ruchu (rozsah, forma, sezónnosť), charakterizuje sa frekvencia návštevnosti a návštevnosť celého územia, resp. jeho častí, sezónne výkyvy návštevnosti, koncentrácia/rozptýlenie návštevníkov, rekreačné a športové aktivity v území (cyklistika, horolezectvo, skialpinizmus, vyhliadkové a iné nízke lety), zábery na ďalší rozvoj rekreácie a športu podľa schválenej územnoplánovacej dokumentácie a iných plánov. Špecifické formy rekreácie (vidiecka turistika, agroturistika) sa uvedú, ak majú vzťah k lokalite. Rekreačné a športové využívanie lokality a jej okolia je možné dokumentovať aj na mape.

Uvedie sa len v prípade, pokiaľ má vplyv na predmet ochrany

- Poľovníctvo a rybárstvo

Do úvahy sa berú aktivity spojené s využitím lokality a jej okolia pre účely poľovníctva a rybárstva, ktoré majú vplyv na predmet ochrany. Uvedie sa názov revíru/ov, jeho/ich výmera, ak je to možné percentuálny podiel revíru/ov z plochy lokality a druhu poľovnej zveri, ktorá môžu vplývať na predmet ochrany. Využívanie lokality a jej okolia pre účely poľovníctva a rybárstva je možné dokumentovať aj na mape.

Uvedie sa len v prípade, pokiaľ má vplyv na predmet ochrany

- Ťažba nerastných surovín

Opíše sa spôsob ťažby nerastných surovín, rašeliny, piesku, štrku. Uvedie sa rozsah a doba ťažby (súčasná, dočasná, ukončená). Do úvahy by sa mala brať i ťažba vo vzdialenejšom okolí lokality, pretože môže potenciálne ohroziť jej významné prvky, kvalitu vody transportom znečistenia ovzduším alebo vodou, môže ovplyvniť hydrologickú bilanciu povodia a pod. Uvedie sa lokalizácia a výmera chráneného ložiskového územia vyhradených nerastov, lokalizácia a výmera dobývacieho priestoru. V prípade, že na lokalite alebo v jej okolí bol vytýčený dobývací priestor, je potrebné venovať pozornosť i prístupovým komunikáciám, depóniám skryvkového materiálu, technike trhacích prác, technickej a biologickej rekultivácii vyťaženej plochy. Využívanie lokality a jej okolia pre účely ťažby sa môže dokumentovať aj na mape.

Uvedie sa len v prípade, pokiaľ má vplyv na predmet ochrany.

- Využitie vody

Do úvahy sa berie akékoľvek využívanie vody na lokalite, či už to je také využívanie, ktoré v konečnom dôsledku vytvára charakteristický, významný prvok na lokalite alebo ju ovplyvňuje akýmkoľvek spôsobom (odvodňovanie, zavlažovanie, odber vody a pod.). Do úvahy by sa malo brať i využitie vody vo vzdialenejšom okolí záujmovej lokality (napr. kde je plánované budovanie sídiel alebo hospodárskych objektov nad záujmovou lokalitou, a to predovšetkým vodných nádrží, rybníkov, malých vodných elektrární, sedimentačných a prečerpávacích nádrží, hatí, stavov, sklzov a prahov a iných vodných diel na príľahlom vodnom toku, resp. v povodí lokality), pretože môže potenciálne ohroziť jej významné prvky i samotnú kvalitu vody transportom znečistenia vodou, môže ovplyvniť hydrologickú bilanciu povodia apod. Uvedú sa chránené vodohospodárske oblasti a ochranné pásma vodných zdrojov. Využitie vody, vrátane existujúcich vodohospodárskych diel, bariérových prvkov na vodných tokoch, odvodňovacích a zavlažovacích kanálov, drenáží a pod., sa tiež môže dokumentovať na mape.

Uvedie sa len v prípade, pokiaľ má vplyv na predmet ochrany

- Ďalšie využitie

Do úvahy sa berie akékoľvek ďalšie využívanie lokality, napr. skládkovanie odpadov, vojenské využitie, znečisťovanie a né ak je to významné pre dotknuté vtáčie druhy

Uvedie sa len v prípade, pokiaľ má vplyv na predmet ochrany

- Kultúrne dedičstvo a náboženské aktivity

Pozornosť je potrebné venovať i využívaniu lokality pre náboženské účely, napr. pútnické miesta a i. ak sú významné pre dotknuté vtáčie druhy

Uvedie sa len v prípade, pokiaľ má vplyv na predmet ochrany

2.3. Návrh zásad a opatrení využívania územia a jeho okolia z hľadiska cieľov ochrany

Vyšpecifikujú sa všeobecné zásady a opatrenia využívania územia z hľadiska potrieb ochrany cieľových druhov v rôznych rovinách i odvetviach hospodárstva (napr. právne aspekty, územno-plánovacie, usmernenie lesného, vodného a poľného hospodárstva, urbanizácie, športovo-rekreačných a kultúrnych aktivít a pod.).

Členenie územia na ekologicko-funkčné priestory

V prípade, že územie, pre ktoré sa vypracováva program starostlivosti, je veľké alebo ide o komplex rozličných biotopov, respektíve z procesu hodnotenia v kapitole 1.1. – 1.7. vyplynula veľká rôznorodosť pomerov v území, je potrebné vymedziť v území priestorové jednotky a tieto v rámci programu starostlivosti riešiť samostatne. Jednotkami priestorovej diferenciácie sú ekologicko-funkčné priestory. Vymedzenie takýchto jednotiek umožní efektívnejšie stanoviť režim starostlivosti, pričom pre každú jednotku sa stanovujú konkrétne ciele a opatrenia, ktoré môžu byť odlišné od cieľov a opatrení v iných jednotkách.

Ekologicko-funkčné priestory (EFP)

EFP sa vymedzí na základe zoskupenia druhov vtákov, ktoré majú rovnaké časové alebo priestorové nároky na biotop alebo jeho časť. EFP je charakterizovaný homogenitou ekologických podmienok a jednotným funkčným zameraním z hľadiska cieľov ochrany prírody, pričom je v území priestorovo opakovateľnou jednotkou. Na plochách zahrnutých do jedného EFP v rozličných častiach územia sa teda uplatňujú rovnaké alebo podobné „model manažmentu“.

Pri vymedzovaní EFP zohľadňujeme ochranné podmienky, v ktorých je územie jednotlivých CHVÚ rozdelené do oblastí, v ktorých platia rovnaké súbory zakázaných činností.

Tab. 3: Príklady tvorby ekologicko-funkčných priestorov.

Kód EFP	Názov EFP	Druhy v EFP	Polygóny, JPRL, parcely a pod.	Plocha (ha)	Opatrenia
EFP 1	Hniezdisko 1	<i>Ciconia nigra</i>	Polygón 4, Z časti	2,03	

		<i>Aquila pomarina</i>	polygónu 2		
EFP 2	Hniezdisko 2	<i>Crex crex</i>	Parcela č.xy	0,57	...kosiť v období...
EFP 3	Potravný priestor 1	<i>Ciconia ciconia</i> <i>Ciconia nigra</i>	V časť polygónu 2	0,66	
EFP 4	Potravný priestor 2		Parcela č.XY	2,50	

3. CIELE STAROSTLIVOSTI A OPATRENIA NA ICH DOSIAHNUTIE

Ciele a opatrenia na dosiahnutie priaznivého stavu v zmysle § 5 Zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny musia zohľadniť predovšetkým:

- priority manažmentu územia, t.j. potreby biotopov a druhov, ktorých zachovanie a ochrana sú prvoradé,
- potenciálne možnosti zlepšenia kvality územia, jeho biotopov, druhov a ich funkcií (ochrana prírody, zlepšenie krajiny a estetických hodnôt, vzdelávacie/výchovné/výskumné možnosti, ekonomický potenciál, zvýšenie percepcie verejnosti, ochrana kultúrneho, sociálneho, historického dedičstva)

Priority manažmentu územia sú zrejmé z kapitoly 1.6.3. Hodnotenie stavu predmetu ochrany, stanovenie priorít ochrany.

3.1. Stanovenie dlhodobých cieľov starostlivosti v nadväznosti na ekologicko-funkčné priestory a zóny

Spracovanie tejto kapitoly zahŕňa vypracovanie dlhodobého cieľa (-ov) na dosiahnutie priaznivého stavu v zmysle Zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny a zhodnotenie limitujúcich a modifikujúcich faktorov, ktoré môžu negatívne ovplyvniť dosiahnutie strategických cieľov.

Dlhodobé ciele na dosiahnutie priaznivého stavu musia byť založené na hodnotení existujúcich pomerov a potenciálnej hodnoty územia. Pri ich definovaní by mal správca územia ignorovať všetky limitujúce faktory. Všetky významné aspekty manažmentu vrátane politiky (stratégií, plánov), historických, kultúrnych a sociálnych aspektov územia, výskumu, vzdelávania a verejného využitia územia by mali byť brané do úvahy. Dlhodobé ciele by mali byť jasným vyjadrením cieľov manažmentu územia, avšak nemali by byť vágnymi a voľne interpretovateľnými. Dlhodobé na dosiahnutie priaznivého stavu sa určujú pre územie ako celok, resp. môžu sa stanoviť pre jednotlivé v ňom vyčlenené EFP a zóny.

Program starostlivosti CHVÚ

3.1.1. Strategické ciele na dosiahnutie priaznivého stavu:

3.1.1.1. Zachovať a udržať priaznivý stav pre druh *Ciconia nigra* minimálne v kategórii B priaznivého stavu.

3.1.1.2. Dosiahnuť priaznivý stav v kategórii A priaznivého stavu pre druh *Aquila pomarina*.

3.1.1.3. atď.

Strategické ciele by mali byť zoradené v poradí podľa priority (v programe starostlivosti môže byť o tom uvedená poznámka). Spôsob, ako dosiahnuť tieto ciele, by nemal byť na tomto mieste spomenutá.

Limitujúce a modifikujúce faktory a ich zhodnotenie

Pod pojmom limitujúce faktory rozumieme faktory negatívne ovplyvňujúce dosiahnutie strategických cieľov. Modifikujúce faktory môžu byť pozitívne, negatívne alebo s neznámym vplyvom na predmetné územie. Limitujúce a modifikujúce faktory by mali byť systematicky vymenované a stručne opísané. Uvádzajú sa len relevantné faktory, nie je potrebné umelo stanovovať limitujúce a modifikujúce faktory alebo faktory, ktorých vplyv na manažment daného územia nemusí byť zjavný. Faktory obyčajne patria do 4 skupín:

- vnútorné prírodné faktory
Sú to prírodné faktory vyplývajúce z procesov vnútri územia a ovplyvňujúce jeho manažment. Do tejto skupiny patria napr. prirodzená sukcesia, premnoženie hmyzu, erózia. Je vhodné rozdeliť ich na pozitívne a negatívne.
- vnútorné človekom podmienené faktory
Sú to faktory zapríčinené človekom pôsobiace vo vnútri územia a ovplyvňujúce jeho manažment. Medzi tieto faktory môže patriť využívanie krajiny a ekonomické trendy, zdroje a personál pre manažment územia, odborná znalosť manažujúcej organizácie, technológia používaná na manažment územia, plány a legislatíva. Minulé aktivity stále ovplyvňujúce predmetné územie môžu byť tiež zaradené do tejto skupiny faktorov.
- vonkajšie prírodné faktory
Patria sem faktory ovplyvňujúce predmetné územie, majúce však svoj pôvod mimo neho. Je dôležité pozrieť sa na túto problematiku z miestneho, regionálneho a globálneho hľadiska. Môžeme sem zaradiť čokoľvek od sukcesie v dôsledku zníženia hladiny podzemnej vody po záplavy spôsobené nadmernými zrážkami v rámci celého povodia.
- vonkajšie človekom podmienené faktory
Sú to faktory zapríčinené človekom mimo samotného územia ovplyvňujúce však svojimi dôsledkami jeho manažment. Môže sem patriť spôsob využívania okolitej krajiny, ekonomické trendy spoločnosti v regionálnom alebo celoštátnom meradle, technologické zmeny, odborné znalosti alebo poznatky, sociálne alebo kultúrne zmeny, právne alebo zákonodarné zmeny, politické zmeny, tlak vyplývajúci zo strategického (územného, rozvojového atď.) plánovania.

Limitujúce a modifikujúce faktory a ich vplyv (pozitívny, negatívny, neznámy) a potenciálny účinok môžu byť uvedené v prehľadnej tabuľke.

Zhodnotenie faktorov by malo odpovedať na nasledujúce otázky:

1. Aký vplyv majú limitujúce a modifikujúce faktory na dlhodobé ciele na dosiahnutie priaznivého stavu?
2. Ako rýchlo dôjde k prejavu sa limitujúcich a modifikujúcich faktorov?
3. Do akej miery sa limitujúce a modifikujúce faktory prejavujú?
4. Môžu byť limitujúce a modifikujúce faktory zmenené, a ak áno, vykonanie akého opatrenia je k tomu potrebné?

Hodnotenie by malo byť systematicky overované, aby sa zaistilo prehodnotenie každého strategického cieľa vo svetle všetkých relevantných limitujúcich faktorov a došlo k vytvoreniu operatívnych cieľov.

3.2. Stanovenie operatívnych cieľov v nadväznosti na ekologicko-funkčné priestory a zóny

Operatívne ciele by mali byť výstižným vyjadrením ako dosiahnuť dlhodobé ciele starostlivosti berúc do úvahy limitujúce a modifikujúce faktory. Operatívne ciele by mali byť prakticky dosiahnuteľné a mali by vyhovovať požiadavkám uvedeným v tabuľke nižšie. Všetky podstatné politické otázky, ako legislatíva alebo vyhlásenie ochrany územia by mali byť pokryté operatívnymi cieľmi.

Spĺňajú Vaše operatívne ciele nasledovné podmienky?	
Špecifické	Buďte stručný a presný nakoľko sa len dá
Merateľné	Určite čo bude výsledkom alebo výstupom daného cieľa
Dosiahnuteľné	Nepreceňujte ani seba ani Vaše zdroje
Realistické	Nepokúšajte sa zachrániť svet! Myslite lokálne
Časované	Špecifikujte kedy dosiahnete daný cieľ

Operatívne ciele stanovujeme pre jednotlivé konkrétne ekologicko-funkčné priestory. Operatívne ciele, takisto ako dlhodobé ciele by mali byť zoradené podľa priority.

Nakoľko dosiahnutie operatívnych cieľov môže byť použité ako časť kritérií hodnotenia úspešnosti alebo zlyhania manažmentu, mali by byť kvantifikované alebo späté s výstupom, ktorý je určitým spôsobom merateľný, napríklad: "Udržanie populácie druhu *Ciconia nigra* minimálne na hranici 40 hniezdnych párov." je jasnejšie formulovaný cieľ ako "Udržanie vysokej populačnej úrovne druhu *Ciconia nigra*."

V prípade, že sú údaje o zmenách početnosti populácií nedostatočné, alebo existuje viacero premenných mimo dosah manažmentu, ktoré môžu silne ovplyvniť početnosť populácií, je lepšie stanoviť cieľ, ktorý špecifikuje vytvorenie takých podmienok programom starostlivosti, o ktorých je známy, alebo jednoducho na základe dostupných informácií je predpokladaný, ich pozitívny účinok na cieľové druhy.

"Udržať trávne porasty na výške 5 až 10 cm na minimálne 60% ich rozlohy za účelom podpory hniezdnej úspešnosti škovránka krátkoprstého (*Calandrella brachydactyla*)."

Stanovenie cieľov, ktoré kvantifikujú výsledky manažmentu územia prostredníctvom indikačných druhov alebo parametrov ako napríklad úroveň hladiny podzemnej vody môže týmto spôsobom poskytnúť užitočné merania celkovej kvality manažovaného ekosystému.

Pri výbere operatívnych cieľov by mal manažér brať do úvahy, ako bude územie monitorované a ciele voliť vo vzťahu k parametrom, ktoré budú predmetom monitoringu.

3.3. Rámcové plánovanie a modely hospodárenia pre lesné biotopy

Ciele, základné rámce, a zásady hospodárenia v lesoch (uvádza sa len na lesných pozemkoch s lesnými porastmi). Je tu potrebné na príslušné decénium podľa jednotlivých programov starostlivosti o les na celé obdobie platnosti programu starostlivosti o CHVÚ pre jednotlivé PRL vyšpecifikovať plánovanie a modely hospodárenia v súlade s cieľmi

3.4. Navrhované opatrenia, stanovenie harmonogramu ich plnenia, určenie subjektu zodpovedného za ich, stanovenie merateľných indikátorov ich plnenia

Každý z operatívnych cieľov bude napĺňaný konkrétnymi opatreniami. Na základe predchádzajúcich častí programu starostlivosti navrhnuť sa konkrétne opatrenia v oblasti legislatívy, praktickej starostlivosti, výskumu a vzdelávania, monitoringu, výchovy a spolupráce s verejnosťou.

Vychádzame z časti 1.6.3, Definície priaznivého stavu druhu - Manažmentové opatrenia potrebné pre zachovanie priaznivého stavu druhu

3.3.1. Do roku 20... prostredníctvom pravidelného a včasného manažmentu udržať a zlepšiť stav (EFP xy až xz).
3.3.1.1. Každoročne v mesiacoch VIII.-IX. kosiť a odstraňovať sukcesné štádiá drevín na výmere 2 ha (EFP 5, 6, porovnávacia plocha v EFP 10), okrem označených miest s výskytom „čistých“ jedincov druhu <i>Salix myrtilloides</i> a zárostov krovín okolo potôčka.
3.3.1.2. V dvojročných intervaloch kosiť a odstraňovať zárasty krovín v EFP 7, 8 okrem označených miest v EFP7 – hniezdisko druhov <i>Lanius collurio</i> , <i>Sylvia nisoria</i> . Každý rok realizovať opatrenie na polovici plochy o výmere 2,0 ha, pričom je nevyhnutné striedanie plôch.
3.3.1.3. Pravidelne každé tri roky odstraňovať prípadné sukcesné štádiá drevín, zárasty krovín v prameniskovej časti (EFP 10), okrem označených miest s výskytom nehybridných jedincov druhu ...

Jednotlivé opatrenia sa rozpracujú do formy krátkych projektov, ktoré budú mať charakter formulára (tab. 4). Je možné tiež do jedného projektu zlúčiť niekoľko opatrení podľa ich vzájomnej logickej súvislosti v členení na oblasti legislatívy, praktickej starostlivosti, výskumu a vzdelávania, monitoringu, výchovy a spolupráce s verejnosťou. Projekty budú podkladom pre kontrolu a odhad nákladov, pre hlásenie a hodnotenie vykonanej činnosti. Projektom a úlohám bude pridelená priorita:

vysoká - opatrenie je nutné vykonať do 3 rokov, inak hrozí náhle a vážne poškodenie kvality biotopov druhov vtákov, ktoré sú predmetom ochrany so značným negatívnym dopadom na druhy a/alebo môže byť ohrozená realizácia celého programu starostlivosti;

stredná - opatrenie je nutné vykonať do 6 rokov, inak hrozí postupné a významné zhoršenie kvality poškodenie kvality biotopov druhov vtákov, ktoré sú predmetom ochrany s negatívnym dopadom na viaceré a/alebo môže byť čiastočne ohrozená realizácia celého programu starostlivosti;

nízka - opatrenie je nutné vykonať do 10 rokov, inak hrozí pomalé zhoršovanie, alebo spomalenie procesu zlepšovania kvality biotopov druhov vtákov, ktoré sú predmetom ochrany s menším negatívnym dopadom na významné druhy a/alebo môže byť spomalená realizácia programu starostlivosti.

Tab. 4: Formulár realizačného projektu opatrenia programu starostlivosti

1. Názov projektu a kód	
2. Príslušný operatívny cieľ	
3. Opatrenia	
4. Priorita	
5. Miesto uskutočnenia zásahu	
6. Dátum začiatku a ukončenia opatrenia	
7. Spôsob riadenia	
8. Spôsob realizácie	

9. Zodpovednosť za realizáciu	
10. Celkové náklady na realizáciu opatrenia	
11. Špecifikácia potrebného technického vybavenia, času a dĺžky obdobia jeho potreby	
12. Určenie obdobia pre vyhodnotenie výsledkov plnenia úloh	
13. Spôsob vyhodnotenia projektu	
14. Požiadavky na zabezpečenie BOZP a akékoľvek právne a organizačné záväzky vzťahujúce sa na pracovníkov a ostatných osôb zapojených do realizácie projektu	

Jednotlivé projekty sa následne spracujú do súhrnného Prehľadu realizačných projektov a predpokladaných nákladov programu starostlivosti (tab. 5).

Tabuľka 12: Prehľad realizačných projektov a predpokladaných nákladov programu starostlivosti

Kód projektu	Názov projektu	Rok (€)										Spolu (€)

Na základe kvantifikovaných nárokov jednotlivých opatrení (projektov) a množstva dostupných finančných a ľudských zdrojov budú spracovávané ročné plány práce. Tieto plány budú obsahovať vyčíslené náklady na realizáciu opatrení, podľa ich časovania a priority určenej pri vypracovávaní projektov opatrení. Pri príprave plánu práce bude môcť manažér jednoducho zistiť, na ktoré úlohy chýbajú prostriedky a bude môcť rozhodnúť, ktoré opatrenia nie je pre chýbajúce prostriedky možné dokonale uskutočniť. Ďalšou výhodou tohto procesu je, že kedykoľvek počas roka manažér a osoby poverené jeho kontrolou budú schopní nahliadnuť do formulárov projektov, preveriť plnenie ročného plánu práce a ak to bude potrebné, vykonať nápravné opatrenia, ktoré zabezpečia dosiahnutie stanovených strategických a operatívnych cieľov na dosiahnutie priaznivého stavu.

4. SPÔSOB VYHODNOCOVANIA PLNENIA PROGRAMU STAROSTLIVOSTI

Objektívne vyhodnotenie úspešnosti programu starostlivosti sa zakladá na vyhodnotení objektívne overiteľných indikátorov úspešnosti identifikovaných pre jednotlivé dlhodobé ciele, operatívne ciele a opatrenia. Z tohto hľadiska je potrebné spracovať logickú maticu vyhodnocovania programu starostlivosti podľa tabuľky 2.

Tab. 2: Logická matica vyhodnocovania programu starostlivosti

Štruktúra programu starostlivosti	Objektívne overiteľný indikátor úspešnosti	Spôsob overenia	Stav realizácie
Strategické ciele: Zachovať a udržať priaznivý stav pre druh <i>Ciconia nigra</i> minimálne v kategórii priaznivého stavu „B“			
Operatívne ciele: Udržanie populácie druhu <i>Ciconia nigra</i> minimálne na hranici 40 hniezdných párov			
Navrhované opatrenia a regulatívy: Každoročne v mesiacoch VIII.-IX. Kosiť a odstraňovať sukcesné štádiá drevín na výmere 2 ha (EFP 5, 6, potravný biotop), okrem označených miest s výskytom druhu XY a zrástov krovín okolo potôčka.,. . .			

- a) Objektívne overiteľné indikátory úspešnosti mali by byť:
- merateľné: indikátory musia byť zmerateľné ako kvalitatívne, tak kvantitatívne,
 - uskutočniteľné najmä vo vzťahu k finančným zdrojom, materiálno-technickému vybaveniu, skúsenostiam, schopnostiam a časovým kapacitám manažéra územia,
 - relevantné a výstižné: mali by výstižne odrážať to, čo sa snažíme zmerať,
 - citlivé: mal by byť schopné zachytiť zmeny a odchýlky od stanovených cieľov a opatrení počas časového obdobia platnosti programu starostlivosti,
 - včasné: mal by včas zachytiť zmeny a odchýlky a poskytnúť informácie v správnom čase.

Indikátory úspešnosti by mali ukázať kto/čo bude profitovať z realizácie programu starostlivosti a umožniť vyhodnotenie chcených aj nechcených dopadov programu starostlivosti ako na predmet ochrany územia, tak aj na rôzne subjekty a skupiny zainteresované do programu starostlivosti.

- b) Spôsob overenia
Spôsob overenia indikátorov úspešnosti by mal obsahovať informáciu o forme overovania (záznamy, zápisy z jednání s prezenčnými listinami, správy z výskumov, publikácie a pod.), subjekte ktorý by mal poskytnúť potrebné informácie a periodicite overovania.

- c) Stav realizácie
Do tejto časti matice sa stručne zaznamenáva stav uplatňovania programu starostlivosti, realizácie navrhovaných opatrení a regulatív a plnenia strategických a operatívnych cieľov na dosiahnutie priaznivého stavu (splnené, priebežne sa plní do roku..., zatiaľ nerealizované, a pod.).

Šesťročné vyhodnotenie programu starostlivosti

Programy starostlivosti sa vypracovávajú na obdobie 30 rokov a stanovujú ciele, ktorých dosiahnutie zaberie zvyčajne viac ako jeden rok práce. Každých 6 rokov sa zasiela správa Európskej komisii. Z tohto dôvodu je potrebné spracovať vyhodnotenie v 6-ročných intervaloch.

Pri šesťročnom vyhodnotení programu starostlivosti sa vychádza z plnenia programu starostlivosti a prípadne spätne tiež zo záznamov plnenia opatrení. Osobitný dôraz bude venovaný vyhodnoteniu plnenia dlhodobých a operatívnych cieľov na dosiahnutie priaznivého stavu. Každý z cieľov by mal byť zohľadnený a kriticky zhodnotený a pokiaľ je to potrebné, mali by byť navrhnuté upravené ciele a k nim prislúchajúce opatrenia.

Záverečné vyhodnotenie:

Vyhodnotenie programu starostlivosti na konci jeho platnosti by malo predstavovať jeho kompletnú revíziu. Je veľmi nepravdepodobné, že počas 30 rokov ostanú všetky hlavné politické, sociálne a ekonomické sily vplyvajúce na územie nezmenené. Okrem zmeny spoločensko-ekonomických podmienok môže dôjsť aj k zmene prírodných podmienok, napr. ku klimatickým zmenám. Pri vyhodnocovaní programu starostlivosti je potrebné zohľadniť aj takéto zmeny a vziať do úvahy ich dopad na predmetné územie. Všetky uvedené zmeny si môžu vyžadovať prehodnotenie a zmenu strategických cieľov na dosiahnutie priaznivého stavu a tým tiež zmenu operatívnych cieľov a opatrení.

5. POUŽITÉ PODKLADY A ZDROJE INFORMÁCIÍ

Uvedú sa predovšetkým nasledovné údaje:

- Bibliografia a ďalšie údaje
Uvedie sa zoznam všetkých materiálov/publikácií, ktoré sa využili pri príprave programu starostlivosti, ale aj všetkých relevantných materiálov, ktoré obsahujú dôležité informácie o lokalite.
- Databázy
Uvedie sa zoznam všetkých (lokálnych, regionálnych, národných) databáz, ktoré obsahujú akékoľvek údaje vzťahujúce sa k lokalite. Potrebné je uviesť i správcu databázy a podmienky, za ktorých je možné získať údaje z príslušnej databázy.
- Mapové pokrytie
Uvedie sa zoznam (kódy) základných a vojenských topografických máp, ktoré pokrývajú záujmovú lokalitu. Uvedú sa aj ďalšie typy máp (geologické, pedologické, historické a i.). Vždy sa uvedie mierka mapy a kto a kedy ju vydal. Môže sa uviesť i miesto, kde sa tieto mapy dajú získať.
- Pozemné fotografické snímky
Uvedú sa hlavné zbierky fotografií lokality, miesto ich uloženia, dátum zhotovenia, autor, farba apod.
- Letecké a satelitné snímky
Uvedie sa typ snímok, rok zhotovenia, mierku, autor a miesto ich uloženia. Uvedie sa tiež, či ich vlastní organizácia ochrany prírody zodpovedná za manažment územia.

6. MINIMÁLNY ROZSAH PRÍLOH

- 6.1 Mapa predmetov ochrany
- 6.2 Mapa identifikácie vlastnícko-užívateľských vzťahov
- 6.3 Mapa využitia územia
- 6.4 Mapa ekologicko-funkčných priestorov
- 6.5 Mapa zón
Uvádza sa len v prípade členenia územia na zóny
- 6.6 Mapy navrhovaných opatrení starostlivosti na jednotlivých parcelách alebo jednotkách priestorového rozdelenia (JPRL, LPIS)
- 6.7 Iná dokumentácia bližšie zobrazujúca stav a potrebné navrhované opatrenia (napríklad situačné náčrty, fotodokumentácia, grafy, tabuľky) v rozsahu podľa konkrétnej situácie, rozsiahlosti územia a zložitosti problematiky

7. DOKLADY O PREROKOVANÍ PROGRAMOV STAROSTLIVOSTI SO ZAJAINTERESOVANÝMI

7.1. Doklad o prerokovaní programu starostlivosti s vlastníckmi dotknutých pozemkov

Dôležitou súčasťou programu starostlivosti je i doklad o jeho prerokovaní s vlastníckmi pozemkov, na ktorých sa budú realizovať navrhované opatrenia.

7.2. Vyhodnotenie pripomienok dotknutých orgánov štátnej správy, samosprávy, zainteresovaných subjektov a vlastníkov pozemkov.

Na základe porokovania programov starostlivosti s významnými subjektmi spracovateľ zabezpečí vyhodnotenie pripomienok dotknutých orgánov štátnej správy, samosprávy, zainteresovaných subjektov, ako i vlastníkov pozemkov spracuje spracovateľ programu starostlivosti a môže na pripomienky dotknutých subjektov prihliadať, čo sa odrazí i v zmene textu niektorých častí programu starostlivosti. Vyhodnotenie pripomienok sa stane súčasťou definitívnej verzie programu starostlivosti.